

VANTAAN
YMPÄRISTÖNSUOJELUN
VALVONTASUUNNITELMA
2019

YMPÄRISTÖKESKUS
YMPÄRISTÖNSUOJELU

Vantaa
Vanda

Sisällys

1.	JOHDANTO.....	4
2.	YMPÄRISTÖOLOSUHTEET VANTAALLA	5
3.	VALVONNAN ORGANISOINTI.....	5
3.1	Valvonnan nykytila.....	6
3.2	Tietojärjestelmät.....	6
3.3	Viranomaisten välinen yhteistyö	7
4.	VALVONNAN TOTEUTTAMINEN	7
4.1	Tarkastuksen määrittely.....	7
4.2	Vuosiraportointi.....	8
5.	YMPÄRISTÖRISKIEN ARVIOINTI	8
6.	VALVOTTAVAT KOHTEET	9
6.1	Ympäristönsuojelulain mukaan lupavelvolliset kohteet.....	10
6.2	Ympäristönsuojelulain mukaan rekisteröitävät kohteet	10
6.3	Ympäristönsuojelulain mukaan ilmoitusvelvollisten toimintojen valvonta.....	11
6.3.1	Erityisen häiritsevää melua aiheuttavat toiminnot	11
6.3.2	Koeluonteinen toiminta	11
6.3.3	Poikkeukselliset tilanteet.....	11
6.3.4	Ilmoitus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa.....	12
6.3.5	Maaperän pilaantuminen	12
6.4	Jätelain valvonta	12
6.4.1	Roskaantuminen	12
6.4.2	Yleisötapahotumien jätehuolto	12
6.4.3	Jätehuoltorekisteriin merkittävät kuljettajat	13
6.4.4	Ammattimainen jätteenkeräystoiminta.....	13
6.4.5	Toiminta, jossa syntyy vaarallista jätettä ja muu jätelain 124 §:n mukainen valvonta.....	13
6.4.6	Siirtoasiakirjojen valvonta	14
6.4.7	Jätehuoltomääräysten valvonta	14
6.5	Vesilain valvonta	14
6.6	Vesihuoltolain valvonta.....	14
6.7	Ympäristönsuojelumääräysten toimintojen valvonta	15
6.7.1	Rakennusten julkisivujen ja muiden rakenteiden kunnostustyöt	15
6.7.2	Eräiden jätteiden hyödyntäminen maarakentamisessa	15
6.7.3	Käytöstä poistetut öljysäiliöt	15
6.7.4	Lumen vastaanottopaikat.....	15
6.7.5	Rakennus- ja purkujätehuolto	15
6.8	Muut valvottavat toiminnot	16
6.8.1	Haja-asutuksen vesihuolto	16
6.8.2	Otsonikerrosta heikentävien aineiden valvonta.....	16
6.8.3	Maa-aineslain mukaiset kohteet	16
6.8.4	Maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset maisematyölupakohteet.....	16
6.8.5	Maastoliikennelain mukainen valvonta	17
6.8.6	REACH-asetuksen valvonta.....	17
6.8.7	Nitraattiasetuksen valvonta	17

6.8.8 Leirintäalueiden valvonta	17
6.8.9 Muut kohteet	17
7. VALVONNAN MAKSULLISUUS.....	18
8. VALVONTAOHJELMAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI.....	18

LIITE Valvontaohjelma

1. JOHDANTO

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) tuli voimaan 1.9.2014. Ympäristönsuojelulain 167 §:n mukaan valvontaviranomaisen on järjestettävä ympäristönsuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvonta niin, että se on laadukasta, säännöllistä ja tehokasta ja se perustuu ympäristöriskien arviointiin. Valvontaviranomainen voi asettaa tehtävät tärkeysjärjestykseen, jos se on välttämätöntä tehtävien hoitamiseksi asianmukaisesti.

Lain 168 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava säännöllistä valvontaa varten valvontasuunnitelma, jossa on tiedot alueen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytettävissä olevista valvonnan voimavaroista ja keinoista. Lisäksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava luvan- ja ilmoitustenvaraisten sekä rekisteröitävien toimintojen määräaikaista tarkastuksista ja niiden säännöllisestä valvonnasta valvontaohjelma. Valvontasuunnitelman ja valvontaohjelman tarkemmat sisällöt määrittää valtioneuvoston asetuksessa ympäristönsuojelusta (713/2014).

Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman tavoitteena on kehittää valvontaa ja kohdentaa se ympäristönsuojelun kannalta merkittäviin tehtäviin. Valvonnan kohteina ovat ympäristönsuojelulain nojalla lupa-, ilmoitus- ja rekisteröintivelvolliset laitokset ja toiminnot, muu laitostainen tai teollinen toiminta sekä eräät ympäristönsuojelumääräyksissä mainitut toiminnot. Jätelain, maa-aineslain, kemikaalilain, vesilain ja vesihuoltolain mukaiset valvontakohteet sekä erikseen määrätyt muut ympäristö- ja rakennuslainsäädännön mukaiset kohteet kuuluvat myös valvonnan piiriin.

Jätelain 124 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava jätelain 100 §:ssä tarkoitetun jätteen ammattimaisen keräyksen valvontaa varten suunnitelma. Suunnitelman tulee perustua arviointiin jätteistä ja niiden jätehuollosta aiheutuvista riskeistä ja ympäristövaikutuksista. Se on arvioitava uudelleen vähintään joka kolmas vuosi ja saatettava tarpeen mukaan ajan tasalle. Suunnitelma voidaan yhdistää ympäristönsuojelulain 168 §:ssa tarkoitettuun valvontaohjelmaan.

Tässä suunnitelmassa esitetään Vantaan ympäristönsuojelun säännöllisen valvonnan kohteet sekä periaatteet suunnitelmaan sisällytettävien, mm. kuntalaisilmoitusten johdosta vireille tulevien, valvontatapausten käsittelystä. Suunnitelmaan ei kuulu lupa- ja ilmoituspäätösten tai muiden vastaavien päätösten eikä lausuntojen valmistelu, tai kuntalaisten ja yritysten neuvonta.

Valvontasuunnitelman liitteenä on valvontaohjelma, jossa kuvataan luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastukset ja muu säännöllinen valvonta, sisältäen jätelain 100 §:n mukaisen toiminnan valvonnan. Muuta säännöllistä valvontaa on mm. vuosiraporttien ja tarkkailutulosten läpikäynti. Valvontaohjelma muodostuu

taulukosta, joka sisältää tiedot toimialoista ja suunniteltujen tarkastusten määrästä, sekä kuvauksesta edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta.

Uuden ympäristönsuojelulain myötä kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi myös periä maksun laatimaansa valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan määräaikaistarkastuksista ja muusta ohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta voimassa olevan taksan mukaan. Valvonnan maksut on otettu käyttöön vuonna 2016.

Vantaalla valvontasuunnitelma ja valvontaohjelma tarkistetaan vuosittain aina kalenterivuoden lopussa ja viedään ympäristölautakunnalle tiedoksi.

2. YMPÄRISTÖOLOSUHTEET VANTAALLA

Vantaan ympäristön tyypillisimpiä piirteitä ovat jääkaudella muotoutuneet jyrkät kallio- ja moreeniselänteet sekä niiden väliin jääneet jokilaaksot. Vantaan läpi virtaavat Vantaanjoki ja Keravanjoki, joiden varsilla saviset jokilaaksot ja pellot ovat. Pintavesialueisiin kuuluu myös Vantaan laaja purojen verkosto.

Ympäristövalvonnan kannalta merkittävimpiä ympäristöolosuhteita ovat pohjavesialueet, pintavesialueet sekä muut ympäristön erityispiirteet kuten arvokkaat luontokohteet. Luokiteltuja pohjavesialueita on vuonna 2013 tehdyn tarkistuksen mukaan 9 kappaletta, joista 8 luokitellaan vedenhankinnan kannalta I luokan pohjavesialueeksi ja 1 pohjavesialue II luokan pohjavesialueeksi. Pohjavedenottamoita on aktiivisessa käytössä kolmella pohjavesialueella. Vantaan ympäristönsuojelun valvomista ympäristöluvallisista, rekisteröidyistä tai muuhun säännölliseen valvontaan kuuluvista laitoksista 12 sijaitsee luokitellulla pohjavesialueella.

Ympäristön erityispiirteisiin voidaan luokitella luonnonsuojelualueet sekä muut arvokkaat luontokohteet. Luonnonsuojelulla rauhoitettuja luonnonsuojelualueita on noin 1 474 ha. Vantaalla ei ole sellaisia toimintoja, joilla on merkittävää vaikutusta luonnonsuojelualueisiin tai muihin arvokkaisiin luontokohteisiin.

Muita ympäristönvalvontaan vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa asutus, liikenne sekä maanlaiset rakenteet. Vantaalla asutus on keskittynyt Keski-Vantaalle (Korso, Koivukylä, Tikkurila) sekä Länsi-Vantaalle (Myyrmäki). Asukkaita Vantaalla on 223 027 (1.1.2018). Vantaa on liikenteen solmukohta: Vantaan läpi kulkee suuria valtavyöliä sekä raideliikennettä. Helsinki-Vantaan kansainvälinen lentokenttä sijaitsee Vantaalla Aviapoliksessa.

3. VALVONNAN ORGANISOINTI

Vantaan ympäristökeskus kuuluu maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialaan. Ympäristökeskuksessa on ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon tulosityksikkö.

Ympäristönsuojelu jakaantuu ympäristövalvontaan, ympäristösuunnitteluun ja koko ympäristökeskusta palvelemaan talous- ja hallintoryhmään. Ympäristönsuojelun valvonta kuuluu pääosin ympäristövalvonnan tehtäviin, ympäristösuunnittelu vastaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten maisematyölupakohteiden osalta puunkaadoon valvonnasta.

Ympäristövalvonnan henkilöstöresurssit suunnitelmakauden alussa ovat 7 henkilötyövuotta. Pääosa resursseista käytetään lupa- ja lausuntovalmisteluun sekä muihin asiantuntijatehtäviin ja asukasyhteydenottojen johdosta tehtävään valvontaan. Tämän suunnitelman tarkoittamaan ympäristölupapalvelollisten ja muiden toimintojen valvontaan jää vain vähäisempi osa resursseista. Ympäristöhallinnon keventäminen, käytännössä lupapalvelollisten laitosten siirtyminen ilmoitus- ja rekisteröinnin piiriin tai poistuminen kokonaan ympäristönsuojelulain lupapalvelollisten laitosten luetteloista, vähentää suunnitelmassa esitettyjen laitosten lukumäärää. Samalla valvonnan painopiste siirtyy työllistävempään jälkivalvontaan.

3.1 VALVONNAN NYKYTILA

Suunnitelmallista valvontaa on toteutettu vuodesta 2008 alkaen, lakisääteisesti vuodesta 2016 alkaen. Ympäristölupapalvelollisten ja rekisteröityjen toimintojen tarkastukset tehdään määräaikaistarkastuksin ja toiminnan muutosten yhteydessä. Valvontaan kuuluu myös ympäristöluvassa määrättyjen ja määräaikaan mennessä tehtävien toimenpiteiden tarkastukset sekä vuosiraporttien ja selvitysten tarkistukset.

Ympäristölupapalvelollista tai muuta valvottavaa toimintaa koskevien ilmoitusten ja valitusten johdosta otetaan aina yhteyttä toiminnanharjoittajaan ja/tai asianosaisiin. Tarvittaessa tehdään myös tarkastus kohteeseen.

3.2 TIETOJÄRJESTELMÄT

Valvontakohteiden valvontatoimet dokumentoidaan ympäristökeskuksessa Tarkastaja-ohjelmaan, esimerkiksi tarkastuspöytäkirjat, toiminnanharjoittajan ilmoitukset, vuosiraportit, päätökset, neuvonnat ja yhteydenotot. Kohteen vastuuvälvoja pitää tiedot ajan tasalla. Tarkastaja-ohjelma poistuu todennäköisesti käytöstä vuoden 2019 jälkeen.

Vantaan kaupungilla on käytössä dokumenttien hallintajärjestelmä ASTA, jonne tallennetaan mm. vireille tulevat ilmoitukset ja hakemukset, joista tehdään päätös.

Valtion ympäristöhallinto otti käyttöön vuonna 2018 ympäristönsuojelun valvonnan sähköisen asiointijärjestelmän YLVA:n, joka on myös kuntakäyttäjille. Ympäristönsuojelulain ja sitä koskevan voimaantulosäännöksen mukaan kuntien tulee tallettaa (1.9.2017 alkaen) tähän ympäristönsuojelun tietojärjestelmään:

- antamansa lupa- ja valvontatehtäviin liittyvät päätökset,

- tiedot niiden muutoksenhaun johdosta tehdyistä Vaasan hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksistä,
- kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tehtäviin rekisteröinti-ilmoituksiin perustuvat tiedot rekisteröitävistä toiminnoista sekä
- kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontavastuulle kuuluvan ympäristöluvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan seuranta- ja tarkkailutiedot

Järjestelmän tekeminen on osin kesken, eikä kaikkea vaadittua tietoa vielä pystytä tallentamaan järjestelmään.

3.3 VIRANOMAISTEN VÄLINEN YHTEISTYÖ

Vantaan ympäristönsuojeluviranomainen tekee aktiivisesti yhteistyötä Uudenmaan ELY-keskuksen, jätehuoltoviranomaisen (HSY), poliisin, pelastusviranomaisten, kunnan terveydensuojeluviranomaisten, kunnan muiden viranomaisten ja naapurikuntien kanssa. Lisäksi yhteistyötä tehdään tapauskohtaisesti Suomen ympäristökeskuksen, Tullin ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kanssa. Yhteistyö eri viranomaisten kanssa koostuu mm. tietojen välittämisestä, lausuntojen antamisesta sekä virka-avusta.

Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa toteutettavaan yhteistyöhön kuuluu ELY-keskuksen valvomien lupalaitosten valvontayhteistyö. Ympäristökeskuksessa on nimetty yhteyshenkilö jokaiselle Uudenmaan ELY-keskuksen valvomalle ympäristölupalaitokselle Vantaalla. Nimetty yhteyshenkilö osallistuu pääsääntöisesti Uudenmaan ELY-keskuksen tekemiin tarkastuksiin laitoksessa. Yhteistyö ELY-keskuksen kanssa koostuu myös havaintojen ja ilmoitusten välittämisestä valvovalle viranomaiselle.

4. VALVONNAN TOTEUTTAMINEN

4.1 TARKASTUKSEN MÄÄRITTELY

Tarkastukseen kuuluu valvontakäynnin lisäksi tarkkailutulosten, raporttien ja selvitysten läpikäyminen, aikaisempiin tarkastuspöytäkirjoihin tutustuminen sekä häiriö- ja yleisöilmoitusten tarkastaminen. Vastuuvalvoja sopii tarkastuksen ajankohdan toiminnanharjoittajan kanssa ja laatii tarkastuksen jälkeen tarkastusmuistion Tarkastaja-tietojärjestelmään.

Määräaikaistarkastuksella tarkoitetaan suunnitelmallista määräajoin tehtävää tarkastusta, jossa käydään läpi laitoksen toimintaa, päästöjä ja ympäristövaikutuksia. Tarkastuksella varmistetaan, että toiminta on lainsäädännön mukaista. Mikäli toiminnalla on ympäristölupa tai se on rekisteröity, käydään läpi luvan/asetuksen vaatimat asiat.

Jälkitarkastus tehdään kohteisiin, joiden toiminnoissa havaitaan puutteita määräaikaistarkastuksilla. Tarkastuksella käydään läpi vain havaittujen puutteiden korjaukset.

Ympäristönsuojelulain mukaan valvontaviranomaisen on säännöllisessä valvonnassa arvioitava olemassa olevan luvan muuttamisen tarve viimeistään vuoden kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin luvan tarkistamista koskeva hakemus oli määrä jättää lupaviranomaiselle. Uuden ympäristönsuojelulain mukaisissa luissa määräaikaan mennessä tehtävää lupamääräysten tarkistamisvelvoitetta ei enää ole. Luvan muuttamisen tarve arvioidaan määräaikaistarkastuksilla tai muussa valvonnassa havaittujen seikkojen perusteella.

Muita tarkastuksia tehdään tarpeen mukaan häiriö-/poikkeustilanteiden, kuntalaisten tekemien yhteydenottojen sekä ympäristöluvassa asetettujen määräysten rikkomistapauksissa. Onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteissa tehdään myös tarkastus tarvittaessa (YSL 169 §).

4.2 VUOSIRAPORTOINTI

Ympäristölupapäätösten lupamääräyksiin kuuluu yleensä vuosiraportin toimittaminen valvovalle viranomaiselle. Vuosiraportti on vapaamuotoinen ja se on tullut toimittaa valvovalle viranomaiselle yleensä seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Vastuuvalvoja varmistaa, että kaikkien valvottavien kohteiden vuosiraportit ovat saapuneet määräaikaan mennessä. Mikäli määräaikaan mennessä ei vuosiraporttia ole tullut, vastuuvallvoja pyytää sitä luvan haltijalta. Vastuuvalvoja tarkistaa vuosiraportin tiedot ja vertaa niitä ympäristölupapäätöksen tietoihin.

Vuosiraportointi on nopea ja helppo valvonnan keino, jolla varmistetaan lupapäätöksen määräysten noudattaminen sekä edistetään valvontaviranomaisen ja toiminnanharjoittajan välistä yhteydenpitoa.

5. YMPÄRISTÖRISKIEN ARVIOINTI

Ympäristönsuojeluasetuksen (713/2014) 28 §:n kohdan 4 mukaan valvontasuunnitelmassa tulee esittää tieto siitä, miten ympäristöriskien arviointi tehdään, mitä perusteita siinä käytetään ja miten se ohjaa valvontaohjelman laatimista ja valvontaa. Ympäristöriskien arvioinnilla määritetään valvontakohteiden valvontaluokat, jonka mukaan valvontakohteelle määräytyy määräaikaistarkastusten tiheys. Ympäristöriskien arvioinnissa arvioidaan riskien todennäköisyyttä ja vaikutuksia toimialoittain ja laitoksittain.

Vantaalla toimialakohtainen ja laitospohjainen ympäristöriskien arviointi on tehty ensimmäisen kerran keväällä 2015. Valvontasuunnitelman päivityksen yhteydessä

tarkastetaan olemassa olevien laitosten riskinarviointi ja tehdään arviointi osalle uusista laitoksista.

Toimialakohtaisessa ympäristöriskien arvioinnissa arvioidaan kunkin toimialan ympäristöriskien todennäköisyydet ja vaikutukset. Arvioitavat toimialat jakautuvat ympäristönsuojelulain lupaperusteen, rekisteröintiperusteen tai muuhun säännöllisen valvontaan kuuluvan toimialan mukaan. Toimialakohtaiseen ympäristöriskien arviointiin on valittu arvioitaviksi muuttujiksi riskejä, jotka eivät ole sidonnaisia yksittäisen laitoksen sijaintiin tai toimintatapoihin. Arvioitavia muuttujia ovat melu ja värinä, pöly, haju, roskaantuminen ja epäsiisteys, onnettomuusriski, toimialan riski pilata ympäristö sekä päästöt ilmaan, viemäriin, maaperään ja vesistöihin.

Laitoskohtainen ympäristöriskien arviointi tehdään toimialakohtaisen ympäristöriskien arvioinnin jälkeen ympäristöluvallisille ja rekisteröidyille toiminnoille/laitoksille. Laitoskohtaisella ympäristöriskien arvioinnilla tarkennetaan toimialakohtaisesta ympäristöriskien arvioinnista saatua tulosta. Arvioinnissa otetaan huomioon laitoksen sijainti, paikalliset ympäristöolosuhteet, toimintatavat, valvontatoimenpiteet sekä yhteydenotot toiminnan johdosta.

Toimiala- ja laitoskohtaisissa ympäristöriskien arvioinneissa riskit pisteytetään ja lasketaan lopuksi yhteen. Yhteispistemäärän perusteella määräytyy toimialalle tai laitokselle valvontaluokka. Vantaalla on käytössä neljä valvontaluokkaa, jotka ilmaisevat määrääikaistarkastusten tiheyden.

Valvontaluokka	Tarkastustiheys
VL 4	7-10 vuotta
VL 3	5 vuotta
VL 2	3 vuotta
VL 1	1 vuosi

TAULUKKO 1. Valvontaluokat ja tarkastustiheydet

Laitoskohtaista ympäristöriskien arviointia käytetään valvontaohjelman laadinnassa. Valvontaohjelman mukaiset kohteet tarkastetaan järjestelmällisesti niille määritellyn tarkastustiheyden mukaan. Vantaalla ei ole käytössä tarkastuskohteiden valinnassa otantamenettelyä.

Jätelain 124 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava jätelain 100 §:ssä tarkoitetun jätteen ammattimaisen keräyksen valvontaa varten suunnitelma. Suunnitelman tulee perustua arviointiin jätteistä ja niiden jätehuollosta aiheutuvista riskeistä ja ympäristövaikutuksista.

6. VALVOTTAVAT KOHTEET

6.1 YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN MUKAAN LUPAVELVOLLISET KOHTEET

Vantaan kaupungin ympäristökeskus valvoo 45 ympäristölupavelvollisen laitoksen toimintaa. Luvuissa ei ole mukana Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen valvomia kohteita Vantaan alueella. Jokaiselle laitokselle on nimetty vastuuvälvoja. Taulukossa on esitetty toimialoittain Vantaan valvontakohteiden määrä sekä ympäristöriskien arvioinnin perusteella määritelty valvontaluokka.

Toimiala	Kohteiden määrä	Valvontaluokka
Energian tuotanto	2	VL 3
Kemikaalien varastointi ja käsittely	3	VL 3
VOC-laitos	4	VL 2 - VL 4
Kivenlouhimo ja/tai murskaamo	9	VL 1 - VL 3
Jakeluasema pohjavesialueella	4	VL 3
Betoniasema	1	VL 2
Elintarvikkeiden valmistus	2	VL 3
Liikenne	4	VL 2- VL 3
Jätteen hyödyntäminen	6	VL 3
Jätteen käsittely	9	VL 1 - VL 4
Muu toiminta	1	VL 4
Yhteensä	45	

TAULUKKO 2. Ympäristölupallisten kohteiden määrä ja valvontaluokka toimialoittain.

Uusiin luvitettaviin laitoksiin tehdään paikalla käynti ennen luvanvaraisen toiminnan aloittamista. Ensimmäinen valvontasuunnitelman mukainen tarkastus tehdään luvanvaraisen toiminnan aloittamisen jälkeen tai ensimmäisen raportointivelvollisen vuoden päättyessä toimialasta riippuen.

6.2 YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN MUKAAN REKISTERÖITÄVÄT KOHTEET

Ympäristönsuojelulain 116 §:n mukaan lain liitteessä 2 mainitut toiminnot rekisteröidään ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Näitä ovat pienet energiantuotantolaitokset, asfalttiasemat, polttonesteiden jakeluasemat, kemialliset pesulat, haihtuvia orgaanisia yhdisteitä käyttävät laitokset ja betoniasemat. Toimintojen tulee täyttää asetuksissa annetut minimivaatimukset. Tietojärjestelmään rekisteröinti tapahtuu uuden toiminnan aloittamisen, toiminnan oleellisen muutoksen taikka luvassa tai asetuksessa annetun määräajan umpeuduttua.

Rekisteröintivelvollisten toimintojen valvonta toteutetaan kuten ympäristölupavelvollisten toimintojen valvonta. Kohteet pyritään tarkastamaan rekisteröinnin yhteydessä tai vuoden kuluttua rekisteröinnistä. Tietojärjestelmään rekisteröitäviä kohteita on Vantaalla 74, kaikkia näitä ei ole vielä rekisteröity.

Toimiala	Kohteiden määrä	Valvontaluokka
Asfalttiasema	4	VL 2 - VL 3
Energiantuotantolaitos	3	VL 4
Jakeluasema	59	VL 4
Kemiallinen pesula	5	VL 3 - VL 4
VOC-laitos	1	VL 3
Betoniasema	2	VL 2 - VL 3
Yhteensä	74	

TAULUKKO 3. Rekisteröitävien kohteiden määrä ja valvontaluokka toimialoittain.

6.3 YMPÄRISTÖSUOJELULAIN MUKAAN ILMOITUSVELVOLLISTEN TOIMINTOJEN VALVONTA

6.3.1 Erityisen häiritsevää melua aiheuttavat toiminnot

Erityisen häiritsevää melua aiheutuvasta tilapäisestä toiminnasta on tehtävä ympäristönsuojelulain 118 §:n mukainen ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Vantaan kaupungin ympäristönsuojelumääräyksissä on määritelty tarkemmin toiminnot, joista ainakin tulee tehdä ilmoitus. Suurin osa ilmoituksista koskee maarakentamista tai muuta rakentamista ja loput erilaisia huvitapahtumia. Ilmoituspäätöksessä voidaan antaa melun lisäksi määräyksiä jätelain ja ympäristönsuojelumääräysten noudattamiseksi.

Ilmoitusten perusteella Vantaalla tehdään noin 50 päätöstä. Ilmoitusten johdosta tehdään tarvittaessa tarkastus (noin 5 kpl). Pääsääntöisesti käydään tarkastamassa kaikki murskaustoiminnot, jotka ovat erityisen häiritseviä lähiympäristölle. Tarkastuksia tehdään myös valitusten perusteella.

6.3.2 Koeluonteinen toiminta

Ympäristölupaa ei tarvita koeluonteiseen lyhytaikaiseen toimintaan, jonka tarkoituksena on kokeilla uutta tekniikkaa, raaka- tai polttoainetta, valmistus- tai polttomenetelmää tai puhdistuslaitetta taikka käsitellä jätettä laitos- tai ammattimaisesti tällaisen toiminnan vaikutusten, käyttökelpoisuuden tai muun näihin rinnastettavan seikan selvittämiseksi. Tällöin toiminnasta on tehtävä ympäristönsuojelulain 119 §:n mukaan ilmoitus toimivaltaiselle ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Koeluontoisen toiminnan ilmoituksia tulee harvoin kunnan viranomaiselle. Koeluontoisen toiminnan paikka, tilat ja tekniikka sekä ympäristövaikutukset ja niiden vähentäminen tarkastetaan aina ilmoitusta käsiteltäessä.

6.3.3 Poikkeukselliset tilanteet

Ympäristönsuojelulain 120 §:n mukaan poikkeuksellisesta tilanteesta on ilmoitettava viipymättä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Poikkeukselliseksi tilanteeksi katsotaan onnettomuus, ennakoimaton tuotantohäiriö tai muu vastaava yllättävä, toiminnasta riippumaton poikkeuksellinen syy taikka rakennelman tai laitteen purkamisen

toiminta, josta aiheutuu tai uhkaa aiheutua päästöjä tai syntyy jätettä siten, että siitä voi aiheutua välitöntä ja ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen määrän tai ominaisuuksien vuoksi tavanomaisesta poikkeavia toimia jätehuollossa. Tämän lainkohdan tarkoittama ilmoitusvelvollisuus koskee muuta kuin luvan- tai ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa.

Ilmoituksia poikkeuksellisista tilanteista tulee harvoin kunnan viranomaiselle. Poikkeuksellisen tilanteen tapahtuessa tehdään kohteeseen aina tarkastus.

6.3.4 Ilmoitus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa

Valtioneuvoston asetuksen (843/2017) mukaisesti jätteen saa hyödyntää ilman ympäristösuojelulain mukaista ympäristölupaa tietyin edellytyksin. Hyödyntämisestä tulee ilmoittaa uudenmaan ELY-keskukseen tietojärjestelmään merkitsemistä varten.

Ilmoitusten määrä vaihtelee muutamasta useaan kymmeneen. Tarkastukselle mennään tarvittaessa. Valvontaa tehdään myös kohteiden lähellä tehtävän muun valvonnan ohessa.

6.3.5 Maaperän pilaantuminen

Pilaantuneiden maa-alueiden osalta toimivaltainen viranomainen on Uudenmaan ELY-keskus. ELY-keskuksen suorittamiin tarkastuksiin pilaantuneiden maa-alueiden kohteissa osallistutaan tarvittaessa.

Vantaan ympäristönsuojeluviranomainen pyydetään tarvittaessa paikalle vahinkotapauksissa, esimerkiksi isommissa öljyvahingoissa. Ensitorjuntavastuu on vahingon aiheuttajalla ja pelastuslaitoksella. Ympäristökeskus antaa asiantuntija-apua.

6.4 JÄTELAIN VALVONTA

6.4.1 Roskaantuminen

Roskaantumisen valvonta perustuu pääosin yleisöilmoituksiin. Roskaantumista tapahtuu niin kaupungin omistamalla maalla kuin yksityisen tai valtion omistamalla maalla. Roskaantumisilmoitusten määrä on ollut kasvussa viime vuosina.

Roskaantumisilmoituksia tulee arviolta noin 150 kpl. Lähes poikkeuksetta roskaantuneelle alueelle tehdään valvontakäynti. Valvontakäynnin perusteella roskaajalle tai toissijaisesti alueen haltijalle ja/tai maanomistajalle toimitetaan siivouskehoitus / ilmoitus alueen roskaantumisesta. Lisäksi poliisille tehdään tutkintapyyntö, jos jätettä on paljon, jätteiden joukossa on vaarallista jätettä tai roskaajan henkilöllisyys on mahdollisesti selvitettävissä.

6.4.2 Yleisötapauhtumien jätehuolto

Suurista yleisötapauhtumista edellytetään jätehuoltosuunnitelma, jonka perusteella arvioidaan muun muassa jäteastioiden ja jätteiden lajittelun riittävyyttä sekä jälkisiivouksen

järjestämistä. Tapahtuman järjestäjän tulee toimittaa toteutuneet jätemäärät Vantaan ympäristökeskukseen tapahtuman jälkeen.

Vantaalla on jätehuoltosuunnitelman vaativaa yleisötapahtumaa 5-10 kpl. Tarkastuksia tehdään tarvittaessa tapahtuman aikana ja/tai heti tapahtuman jälkeen.

6.4.3 Jätehuoltorekisteriin merkittävät kuljettajat

Jätelain 94 §:n mukaan jätteen kuljettajan tai jätteen välittäjän on tehtävä hakemus toiminnan hyväksymiseksi jätehuoltorekisteriin sille ELY-keskukselle, jonka toiminta-alueella suurinta osaa toiminnasta harjoitetaan. ELY-keskus tekee jätelain 96 §:n nojalla päätöksen jätehuoltorekisteriin hyväksymisestä. Vantaalaisia toimijoita koskevat päätökset tulevat tiedoksi Vantaan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Kuljettajan, jonka toiminta on hyväksytty jätehuoltorekisteriin, on pidettävä ote mukana kuljetuksen aikana ja pyydettyäessä esitettävä se valvontaviranomaisille. Valvontaa toteutetaan muiden valvontatoimien yhteydessä.

6.4.4 Ammattimainen jätteenkeräystoiminta

Jätelain 100 §:n mukaan sen, joka aikoo harjoittaa ammattimaista keräystä, on tehtävä ilmoitus jätehuoltorekisteriin merkitsemistä varten sen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jonka alueella keräystä harjoitetaan. Ammattimainen keräys tarkoittaa esim. kunnan, tuottajayhteisön tai muun palveluyrityksen järjestämää alueellista vastaanottopaikkaa. Ilmoituksenvaraista ei ole lääkejätteiden vastaanotto apteekissa, myymälöiden kulutustuotteiden vastaanotto tai vapaaehtoiset keräystapahtumat.

Jätelain 100 §:n mukaisia ilmoituksia tulee vuosittain alle 5 kpl. Ilmoitus voi kohdistua yhteen keräyspaikkaan tai ilmoituksella on voitu rekisteröidä useita keräyspaikkoja, kuten paperinkeräysastioita. Jätelain valvontaohjelmaan priorisoidaan sellaiset kohteet, joissa kerätään vaarallista jätettä.

6.4.5. Toiminta, jossa syntyy vaarallista jätettä ja muu jätelain 124 §:n mukainen valvonta

Jätelain 124 §:n mukaan valvontaviranomaisen on määrääjoin asianmukaisesti tarkastettava laitokset ja toiminnot, joissa harjoitetaan jätteen laitos- tai ammattimaista käsittelyä, syntyy vaarallista jätettä, harjoitetaan jätteen ammattimaista kuljettamista tai keräystä, toimitaan jätteen välittäjänä tai toteutetaan jätteen kansainvälisiä siirtoja.

Jätelain 124 §:n valvonnasta suurin osa tapahtuu muiden valvontasuunnitelmassa mainittujen valvontakohteiden tarkastusten yhteydessä, mm. jätelain valvonta yksi on osa-alue ympäristölupapalvelollisten laitosten tarkastuksella. Vaarallista jätettä syntyy myös esimerkiksi moottoriajoneuvojen korjaamoissa ja metalliteollisuudessa. Tällaisia toimintoja tarkastetaan projektiluontoisesti tai valvontaviranomaiselle tulneiden yhteydenottojen perusteella. Tarkastuksia tehdään 10-15 kpl.

6.4.6 Siirtoasiakirjojen valvonta

Jätelain 121 §:n mukaan jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja vaarallisen jätteen, saostus- ja umpikaivolietteen, hiekan- ja rasvanerotuskaivon lietteen, rakennus- ja purkujätteen sekä pilaantuneen maa-aineksen siirrosta ja luovutuksesta jätelain 29 §:ssä tarkoitetulle vastaanottajalle. Siirtoasiakirjan on oltava mukana jätteen siirron aikana.

Siirtoasiakirjojen valvontaa toteutetaan muiden valvontatoimien yhteydessä.

6.4.7 Jätehuoltomääräysten valvonta

Vantaalla noudatetaan Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleisiä jätehuoltomääräyksiä (1.7.2012). HSY:n hallitus hyväksyi 18.1.2019 uudet jätehuoltomääräykset, jotka astuvat voimaan 1.3.2019. Määräyksiä on annettu mm. lajiteltavista jätteistä, jätteiden keräysvälineistä, jätteiden kuljettamisesta sekä jätteiden käsittelystä kiinteistöllä.

Jätehuoltomääräysten valvontaa toteutetaan muiden valvontatoimien yhteydessä ja asukkailta tulleiden ilmoitusten perusteella.

6.5 VESILAIN VALVONTA

Vesilain mukainen lupaviranomainen on aluehallintovirasto (AVI), valvontaviranomaisia ovat valtion valvontaviranomaisena ELY -keskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Päätösasioina kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvat talousveden ottamisen rajoittaminen, ojitusta koskevat erimielisyydet, oikeus ojittaa toisen alueella ja muu kuin kuivatusveden johtaminen toisen ojaan. Ojitusasioissa päätöstoimivalta rajoittuu ojitusta koskeviin erimielisyyksiin, jotka eivät edellytä aluehallintoviraston lupaa tai ojitustoimitusta.

Vesilain mukainen valvonta ja tarkastukset tehdään kirjallisten vireillepanojen perusteella. Valvonta painottuu ojitusta koskeviin erimielisyyksiin sekä ojan kunnossapitoasioihin. Tarkastuksia tehdään arviolta 5 kpl.

6.6 VESIHUOLTOLAIN VALVONTA

Vantaan vesijohto- ja viemäriverkostoa laajennetaan vuosittain. Vantaan kaupungin kuntatekniikan keskus tiedottaa kiinteistön omistajia, kun vesijohto- ja viemäriverkostoa aletaan rakentaa. Vantaan ympäristökeskus velvoittaa kiinteistöjä, joiden vapautuksen määräaika on päättynyt, liittymään vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston. Vesijohtoon sekä jätevesi- ja hulevesiviemäriin liittymättömiä kiinteistöjä kehoitetaan liittymään ilmoitusten perusteella. Lisäksi vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston liittymättömiä kiinteistöjä kartoitetaan projektiluontoisesti alueittain ja liittymättömiä kiinteistöjä kehoitetaan liittymään.

Kiinteistölle myönnetään vapautus liittymisvelvollisuudesta hakemuksen perusteella, jos vesihuoltolain edellytykset täyttyvät. Hakemusten määrä on kasvanut viime vuosina.

Vapautushakemuksia käsiteltäessä kiinteistöllä tehdään aina tarkastus. Vapautuspäätöksiä arvioidaan valmisteltavan noin 40 kpl, jolloin myös tarkastuksia tehdään 40 kpl.

6.7 YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYSTEN TOIMINTOJEN VALVONTA

6.7.1 Rakennusten julkisivujen ja muiden rakenteiden kunnostustyöt

Rakennusten julkisivujen ja muiden ulkoisten rakenteiden kunnostustyöstä on tehtävä kirjallinen ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Ilmoituksia tulee alle 10 kpl. Kohteissa tehdään tarvittaessa tarkastus.

6.7.2 Eräiden jätteiden hyödyntäminen maarakentamisessa

Maarakentamisessa voidaan käyttää puhtaita mineraalisia ja muita jäte-eriä vähäisessä määrin korvaamaan luonnonaineksia tietyin edellytyksin. Niiden vähäisestäkin käytöstä tulee ilmoittaa kirjallisesti Vantaan ympäristökeskukseen.

Ilmoituksia tulee alle 10. Ilmoituksen tehneisiin kohteisiin tehdään tarvittaessa tarkastus.

6.7.3 Käytöstä poistetut öljysäiliöt

Maanalaisen käytöstä poistetun öljysäiliön voi jättää maahan, mikäli sen poistaminen on teknisesti vaikeaa tai siitä aiheutuu kohtuutonta vahinkoa muulle ominaisuudelle. Säiliön maahan jättämisestä on tehtävä kirjallinen hakemus.

Hakemuksia tulee noin 10 kappaletta. Kaikki kohteet tarkastetaan hakemuksen käsittelyn yhteydessä.

6.7.4 Lumen vastaanottopaikat

Lumen vastaanottopaikkojen ja välivarastointipaikkojen toiminnasta ei saa aiheutua haittaa asutukselle tai muulle maankäytölle. Vastaanottopaikan haltijan tulee huolehtia alueen siivoamisesta välittömästi lumen sulamisen jälkeen.

Vantaalla on kolme vakituista lumen vastaanottopaikkaa, runsaan lumen takia tilapäisiä vastaanottopaikkoja arvioidaan tulevan muutamia. Lumen vastaanottopaikat tarkastetaan vuosittain keväällä lumien sulamisen jälkeen tai viimeistään syksyllä ennen uuden kauden alkua.

6.7.5 Rakennus- ja purkujätehuolto

Rakennus- ja purkutyöt on tehtävä siten, että pölyhaitat ovat kaikissa olosuhteissa mahdollisimman vähäisiä. Vantaan kaupungin rakennusvalvonta lähettää ympäristökeskukselle tiedoksi purkuilmoitukset.

Ympäristökeskuksessa valvonta kohdistetaan suuriin purkukohteisiin, joista pyydetään tarkempi selvitys purkujätteen käsittelystä. Selvityksiä pyydetään 5-10 kpl. Tarvittaessa purkukohteisiin tehdään tarkastus.

6.8 MUUT VALVOTTAVAT TOIMINNOT

6.8.1 Haja-asutuksen vesihuolto

Vesilaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla kiinteistöillä, jotka sijaitsevat enintään 100 metrin etäisyydellä vesistöstä tai ovat pohjavesialueella, jätevesien käsittelyjärjestelmän on täytettävä perustason puhdistusvaatimukset 31.10.2019 mennessä. Muualla haja-asutusalueilla sijaitsevilla kiinteistöissä jätevesijärjestelmä on kunnostettava vain korjaus- ja muutostöiden yhteydessä.

Yhteydenottoja haja-asutuksen jätevesien haitoista tulee noin 5 kpl. Tarkastus tehdään pääsääntöisesti kaikkiin kohteisiin.

6.8.2 Otsonikerrosta heikentävien aineiden valvonta

Otsonikerrosta heikentävien aineiden valvonta liittyy valtioneuvoston asetukseen fluorattuja kasvihuonekaasuja tai otsonikerrosta heikentäviä aineita sisältävien laitteiden käsittelijän pätevyysvaatimuksista (766/2016). Valvottaviin laitteisiin kuuluvat jäähdytys-, ilmastointi- ja lämpöpumppulaitteet sekä sammutuslaitteistot. Tyypillisiä valvottavia laitteita ovat esimerkiksi isojen rakennusten ilmastointilaitteet ja lämpöpumput, elintarviketeollisuuden ja kauppojen kylmälaitteet, krematorioiden jäähdytyslaitteet.

Valvontaa toteutetaan muiden valvontatoimien yhteydessä.

6.8.3 Maa-ainelain mukaiset kohteet

Valtioneuvoston asetuksessa maa-ainesten ottamisesta (926/2005) säädetään ottotoiminnan valvomiseksi suoritettavista tarkastuksista. Tarkastukset maa-ainesten ottamisalueelle tehdään lupahakemuksen käsittelyn aikana, ottotoiminnan aikana vuosittain sekä ottotoiminnan loputtua.

Voimassa olevia maa-aineslupia on 1 kpl.

6.8.4 Maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset maisematyölupakohteet

Maisematyöluvut koskevat lähinnä puunkaatoa ja muita maisemaan vaikuttavia toimenpiteitä asemakaava-alueen ulkopuolella.

Uusia maisematyölupakohteita tulee vuosittain 5-10. Vantaalla maisematyölupakohteita tarkastetaan lupahakemuksen käsittelyvaiheessa sekä toimenpiteen valmistuttua. Lisäksi kohteita tarkastetaan tarvittaessa luvan voimassaolonaikana.

6.8.5 Maastoliikennelain mukainen valvonta

Vantaalla on maastoliikennelain (1710/1995) mukainen lupa yhdelle radalle, jonka toiminta on jatkuvaa. Lupa on myönnetty radalle viideksi vuodeksi kerrallaan. Tarkastukset radalle tehdään lupakäsittelyn yhteydessä viiden vuoden välein sekä erillisten kilpailujen ja tapahtumien lupakäsittelyn aikana yleensä vuosittain. Lisäksi luvitetaan lyhytaikaisia tapahtumia esim. kilpailuja, johon tehdään 1-2 tarkastusta.

Vantaalla on myös kaksi maastoliikennelain 8 §:n mukaista moottorikäyttöisten ajoneuvojen maastoajokieltoa. Alueelliset maastoajokiellot on määrätty Petikkoon sekä Kylmäojan-Rekolanmäen ja Simonsillan-Malmiiniityn alueilla Koivukylässä. Alueiden asianmukaiset merkinnät maastossa tarkistetaan vähintään kerran vuodessa.

6.8.6 REACH-asetuksen valvonta

Kemikaalilain (599/2013) 11 §:n mukaan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi REACH-asetuksen aineen käytölle määritettyjen käyttöolosuhteita ja turvallisuustoimenpiteitä (artiklat 14 ja 37) ja luvanvaraisten aineiden käyttöä (VII osasto) sekä aineen käytön rajoituksia (67) säännösten noudattamista. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on laatinut REACH-asetusta koskevan valvontaohjeen.

Valvontaa toteutetaan muiden valvontatoimien yhteydessä siltä osin, kuin valvonta koskee toiminnanharjoittajan velvoitetta huolehtia ympäristöhaittojen ehkäisemisestä ja torjumisesta kemikaalin käytössä ja varastoinnissa.

6.8.7 Nitraattiasetuksen valvonta

Vantaalla nitraattiasetuksen valvonta kohdistuu eläinsuojien lannanvarastointiin. Eläinsuojia valvotaan sekä suunnitelmallisesti että valitusten perusteella. Tarkastuksia tehdään myös uuden eläinsuojan rakentamisen yhteydessä sekä vanhan eläinsuojarakennuksen laajentamisen yhteydessä. Yleensä eläinsuojatarkastuksilla käydään yhdessä eläinlääkärin kanssa.

Vantaalla on eläinsuojia yhteensä noin 50 kappaletta, joista suurin osa on hevostalleja. Eläinsuojatarkastuksia tehdään noin 10 kpl.

6.8.8 Leirintäalueiden valvonta

Ulkoilulain (606/1973) 20 §:n mukaan leirintäalueen perustamisesta on tehtävä ilmoitus kunnan leirintäalueviranomaiselle.

Vantaalla ei ole pysyvää leirintäaluetta. Ilmoituksia tilapäisestä leirintäalueesta tulee alle viisi vuosittain. Tilapäinen leirintäalue tarkastetaan tarvittaessa.

6.8.9 Muut kohteet

Muita valvottavia kohteita ovat muun muassa isohkot jätevedenpuhdistamot, painolaitokset ja mullan valmistus. Kohteita tarkastetaan projektiluontoisesti sekä alueittain.

7. VALVONNAN MAKSULLISUUS

Ympäristönsuojelulain 205 §:n mukaan ympäristönsuojeluviranomainen voi periä maksun valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta ohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta.

Liitteenä olevan valvontaohjelman kohdan A mukaisista tarkastuskäynneistä peritään ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksytyn taksan mukainen maksu.

8. VALVONTAOHJELMAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Ympäristönsuojeluasetuksen 30 §:n mukaan valvontaohjelmassa tulee olla kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta. Vantaalla valvontaohjelman toteutumista arvioidaan vuosittain ja se viedään ympäristölautakunnan tiedoksi.

**Vantaa
Vanda**